

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Inlichtingen

[Redacted]

T 088- [Redacted]
[Redacted]@minfin.nl

Auteur

[Redacted]

nota

Brief opties starten met uitvoering kindregeling

Datum

10 februari 2022

Notanummer

2022-0000044528

Bijlagen

Nota [Redacted] Toeslagen

Aanleiding

We hebben op donderdag 3 februari 2022 met u gesproken over de opties voor het sneller dan per 1 januari 2023 in werking kunnen laten treden van de kindregeling. Wij hebben die alternatieven nader in kaart gebracht.

Beslispunt: wetstraject Wet hersteloperatie toeslagen versnellen

Wij adviseren om de kindregeling op te nemen in het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen (het wetsvoorstel) en dat wetsvoorstel zoveel mogelijk te versnellen. Alle onderzochte alternatieven hebben (grote) nadelen en genieten daarom niet onze voorkeur.

Indien u het hiermee eens bent, stellen wij voor om dit te communiceren in de 10^e voortgangsrapportage die medio april naar de Tweede Kamer wordt gezonden.

Toelichting

Wij hebben afgelopen 3 februari met u gesproken over de opties om tijdig te kunnen starten met de uitvoering van de kindregeling. U heeft verzocht om meer inzicht in het moment waarop UHT kan starten met de uitvoering van de kindregeling. Uit de bijgevoegde nota van [Redacted] Toeslagen aan [Redacted] Herstel blijkt dat het startmoment voor UHT (afhankelijk van een aantal voorwaarden) ligt tussen eind september en begin december. Deze data liggen voor het verwachte moment van inwerkingtreding van het wetsvoorstel, namelijk 1 januari 2023.

Er is ambtelijk verkend of de adviesorganen ruimte zien om sneller te adviseren over het wetsvoorstel. De Raad voor de Rechtspraak, de Raad voor de Rechtsbijstand en de Autoriteit Persoonsgegevens hebben aangegeven dat zij begrip hebben voor de wens om kinderen zo snel mogelijk te helpen. Zij geven aan dat zij mogelijkheden zien om hun adviestermijn van acht weken terug te brengen naar zes weken. Dit zou betekenen dat de datum van indiening van het wetsvoorstel twee weken voor de start van het zomerreces van de Kamer kan plaatsvinden (vrijdag 24 juni 2022). Wij zijn nog in overleg met de afdeling Advisering van de Raad van State. Het overleg zal na de voorjaarsvakantie plaatsvinden.

Als gevolg hiervan kan de Tweede Kamer door versnelling van genoemde adviesorganen het wetsvoorstel eerder in behandeling nemen. Mogelijk kan het wetsvoorstel per 1 december 2022 in werking treden (indien de schriftelijke ronde

al voor het zomerreces kan worden gestart), maar dat is vanzelfsprekend afhankelijk van de snelheid van de behandeling van het wetsvoorstel door het parlement.

Wij geven de voorkeur aan het zoveel mogelijk versnellen van de voortgang van de Wet hersteloperatie toeslagen, omdat het tegemoetkomt aan de wens van de Kamer voor een integrale behandeling, het eerdere advies van de Afdeling advisering van de Raad van State bij dit wetsvoorstel en het feit dat aan mogelijke alternatieve versnellingsopties (grote) bezwaren kleven. Deze worden hieronder toegelicht.

Bij inwerkingtreding op 1 december 2022, zal UHT vanaf dan kunnen beginnen met het aanschrijven van kinderen en jongvolwassenen. Bij minderjarige kinderen zullen de rekeningnummers bij de ouders worden uitgevraagd. De betalingen zullen in de weken en maanden daarna volgen. De start van de kindregeling heeft mogelijk ook impact op de start van de andere regelingen, omdat UHT de uitvoering van de aanvullende regelingen trapsgewijs zal starten.

Vier alternatieven

Zoals eerder met u besproken en in nota geschetst, zien we vier andere manieren om tijdig te kunnen starten met de uitvoering van de kindregeling zou kunnen worden gerealiseerd. Nadere verkenning bevestigt ons beeld dat elk van deze opties risico's kent. Dit zorgt ervoor dat een zorgvuldig proces zeer onder druk komt te staan. Wij beseffen dat kinderen al lange tijd wachten op compensatie, maar zien ook afbreukrisico's waar niemand bij gebaat is. Dit maakt dat geen van deze opties onze betreft de voorkeur heeft.

1. De kindregeling kan met terugwerkende kracht tot de startdatum van de uitvoering worden opgenomen in de Wet hersteloperatie toeslagen.
2. De kindregeling vormgeven bij amvb. Hiervoor is het noodzakelijk dat de Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen in stemming wordt gebracht en wordt aanvaard door beide Kamers.
3. In voorbereiding nemen van een afzonderlijk wetsvoorstel met daarin uitsluitend de kindregeling.
4. Opstellen van een beleidsbesluit vooruitlopend op wetgeving.

De eerste optie betreft het opnemen van de kindregeling in het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen en met terugwerkende kracht in werking laten treden tot het moment van de start van de kindregeling. Omdat UHT al eerder kan starten met de uitvoering van de kindregeling, zou in het wetsvoorstel geregeld kunnen worden dat het onderdeel van het wetsvoorstel dat betrekking heeft op de kindregeling, bij inwerkingtreding terugwerkt tot de datum van de start van de uitvoering. In dit scenario zou al gestart worden met de uitvoering van de kindregeling op het moment dat de Tweede Kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel. Er wordt hierdoor tijdswinst geboekt, doordat de uitvoering van het financiële deel van de kindregeling feitelijk al start, terwijl de wetsbehandeling ervan in de Eerste Kamer nog moet plaatsvinden. Een nadeel van deze optie, alsmede de opties 2 en 4, is dat de grondslag voor gegevensdeling niet geregeld is als de uitvoering start. Dit betekent dat UHT in beginsel niet direct gegevens kan delen met gemeenten voor de bredere ondersteuning, terwijl UHT dit wel cruciaal acht voor de kinderen en de uitvoerbaarheid. Een ander belangrijk nadeel van deze route is dat de Eerste Kamer met betrekking tot de inhoud van de

kindregeling geen oordeel meer kan geven voordat de uitvoering ervan start. Er is ambtelijk contact opgenomen met de Afdeling om af te tasten in hoeverre deze optie op steun kan rekenen. Daaruit komt naar voren dat zij kritisch zijn op deze route, omdat al wordt gestart met de uitvoering van een regeling voordat de wettelijke grondslag is gerealiseerd. Ook zijn risico's verbonden aan het al starten met de uitvoering, terwijl het wetgevingsproces erover nog gaande is.

De tweede optie is het voortzetten van de behandeling van de Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen. De stemmingen over deze wet zijn in december 2021 aangehouden. Indien de Tweede Kamer evenals de Eerste Kamer instemt met dit wetsvoorstel biedt het de bevoegdheid om het financiële deel van de kindregeling bij amvb vorm te geven. Indien de Tweede Kamer daar prijs op stelt, kan een nota van wijziging worden ingediend om ervoor te zorgen dat het wetsvoorstel nog uitsluitend de bevoegdheid biedt om de kindregeling (en niet meer de regeling voor gedupeerden in de huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget en voor ex-partners) bij amvb vorm te geven. Nadelen van deze route zijn dat hierdoor niet het door de Afdeling geadviseerde integrale beeld van de maatregelen in de hersteloperatie wordt geschetst en dat de Tweede Kamer bij een amvb, hoewel op grond van de Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen verzwaarde voorhang geldt, minder wordt betrokken dan bij de behandeling van een formele wet. De Tweede Kamer heeft tijdens het wetgevingsoverleg over deze wet ook duidelijk gemaakt dat geen enthousiasme bestaat voor deze wet. De Afdeling brengt volgens het wetsvoorstel haar advies pas uit nadat de voorhangprocedure is afgesloten. Voor dit tweede alternatief geldt verder dat, indien ten minste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van een van de Kamers de wens te kennen geeft dat de kindregeling bij wet wordt geregeld, dit alsnog wettelijk zou moeten worden geregeld.

De derde optie is om de kindregeling in een afzonderlijk wetsvoorstel op te nemen. Indien bij het parlement de bereidheid bestaat om een dergelijke wet op korte termijn te behandelen dan zou hiermee tijdswinst kunnen worden geboekt ten opzichte van de eerste alternatieve optie. Tegelijkertijd speelt hierbij ook een rol dat de te nemen stappen voor een wetgevingsprocedure, zoals advisering door adviesorganen, ook hier doorlopen dienen te worden. Mogelijkerwijs is er tijdswinst te behalen, omdat het een kleiner wetsvoorstel betreft. Nadeel van deze optie is – net als optie 2 – dat het integrale beeld van de hersteloperatie verloren gaat en dat het ten koste gaat van de innerlijke samenhang in het wetsvoorstel.

Een laatste optie betreft het opstellen van een beleidsbesluit vooruitlopend op wetgeving. We geven er de voorkeur aan om voortaan zoveel mogelijk zaken inzake de hersteloperatie wettelijk te regelen. Dit borgt maximale betrokkenheid van de Kamer en zorgt voor een zoveel mogelijk integrale behandeling van het totaal aan maatregelen in de hersteloperatie.

Politieke context

Met het aannemen van de motie Kat heeft de Kamer zich in juli 2021 uitgesproken over de financiële vormgeving van de kindregeling. Spoedige uitvoering ervan is relevant voor het (emotioneel) herstel van ouders en kinderen. Ouders en kinderen hadden medio vorig jaar hoop en verwachting op een spoedige start. Om deze reden hebben zowel Kamer als kabinet aangegeven voorrang te willen geven aan de uitvoering van deze regeling.

TER INFORMATIE: Brede ondersteuning voor ouders in het buitenland

Ouders in het buitenland kunnen nog geen beroep doen op brede ondersteuning. Dit wordt voor ouders in Nederland opgepakt door gemeenten, voor ouders in het buitenland wordt er een apart team ingericht die deze taken kan gaan oppakken. Hiervoor loopt een aanbesteding. Het uitgangspunt is om een aanvrager die in het buitenland woont voor het bieden van brede ondersteuning zoveel mogelijk op dezelfde manier te behandelen als een aanvrager die in Nederland woont.

Het gaat om gezinnen die voor zover nu bekend is in meer dan veertig verschillende landen wonen. Daarnaast wordt voorzien in ondersteuning aan een gedupeerd gezin dat besluit om terug te keren naar Nederland door te helpen met het betalen en regelen van de verhuizing en het vergoeden van de reiskosten.¹ Het ondersteuningsteam buitenland (OTB) dat de brede ondersteuning namens de Belastingdienst/Toeslagen gaat bieden kan daarmee naar verwachting starten in juni 2022. Uitwerking van de regeling voor ouders in het buitenland is onderdeel van het wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen maar vanwege de planning is het niet mogelijk om de wettelijke grondslag voor de ondersteuning van gedupeerde ouders in het buitenland tijdig te realiseren via het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen. U wordt op korte termijn nader geïnformeerd wat dit betekent voor de uitvoering van deze maatregel.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

¹ Kamerstukken II 2020/21, 31066, nr. 838.